

Nro. 33.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY,
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken October 21-dik napján,
1808-ik esztendőben.

Német Ország.

Er furth, Weimar. — Oktober 5-kén egy 3000 rész fzerént Gyalog Vadászokból rész fzerént Huszárokból álló sereggel tétetett Napoleon Császár Erfurth mellett hadi gyakorlásbéli próbát az Orosz Császár és az ott jelen lévő egyéb koronás fejek és fő vendégek előtt, a' melly ágyuzással és tüzeléssel ment véghez. Más nap dél felé Weimarba mentek által a' két Császárak, a' Primástól és sok más fő emberektől kísértetvén, vadászatra. Etersburgnál a' vadászat' helye ahoz való hálokkal lévén körül kerittetve, 's ennek közepén egy nagy sátor lévén

felállítottatva, a' Felsőleges Vadászok ebbe egy órákor megállapodtak, 's minekutánna valami 40 szarvast és sutát ellövöldöztek volna, onnan estvéli 6 órákor, Weimarba bémentek, melynek kapuja előtt a' Magistratus 's a' Stutzosok serege által Török muzsika szóval és lobogó zászlókkal fogadtattak. Estve az egész város, különösen pedig a' Hertzegi kastély pompásan meg voltak világosítottatva. Ezen solennitásra a' Frantzia Komédiások is ide lévén rendeltetve, estvéli 8 órákor az egész uri gyülekezet theátrumra ment a' kezekben lángal lobogó fákjákat tartó polgároknak kettős sorjok között. Az után bál és vatsora volt olyan asztalnál, melynél nézni lehetett a' fő vendégeket. —

Oktorber 7.kén reggeli 9 órákor fedeleetlen hintóba ülven egygyütt a' két Császárok és egy hufzársoport által kísértetvén, a' Jénai ennekelőtte két esztendővel történt véres ütközet' mezejének megnézésére mentek. Innen Erfurthba tértek visszafra, melynek kapuja előtt Agyúzóok és Hufzár 's Vasas katonatsoportok álván, ezektől agyuk dörgése és egyéb katonai tisztelet tétélek, 's éljenek a' Császárok! kiáltozása által, fogadtattak.

Erfurth, Oktob. 12.kén. Napoleon Császár e' hónap' 12.kén visszafra indul innen Páris felé.

A' Spanyol tsatázó mezökröl Sept. 30.kán: — “

„Bleck nevű Spanyol Insurgens Generális (így írják a' Párisi tudósítók) Sept. 2.kán dél előtt 10 órákor 8000 emberrel bément Bilbaóba. Az abban őrizeten volt 1200 emberekből álló Frantzia sereg előre oda hagyta azt szép rendel. Hasonlókép-

pen eljöttek onnan előre, minden oda való Consti-
tuzionális (az ujj Országglószék által oda rendelte-
tett) tiszttviselők, minden ott megtelepedett Fran-
tziák, minden fő személyek, 's ezek között neve-
zetesen a' Mafsaredo Familia. A' Gen. Bleck plá-
numa kétttségen kívül a' volt, hogy ezen mozdúlása
által a' Frantzia armádiát a' maga tanyájából az Eb-
ro mellyékirül kiszorittsa: hanem a' Frantzia Mar-
schallok Ney és Befsieres úgy tették fordulásaikat,
hogy a' Spanyol vezér a' maga reménségében meg-
tsalattott. —

Más Ujságok még azt is erőfsítik, hogy Mar-
schal Ney azután Bilbaóba ismét visszfa ment volna,
hogy a' Spanyolok onnan, azért hogy el ne fogat-
tatsanak, nagy siettséggel elfutottak volna, etc, de
mind ezek felől még eddig sohol semmi hiteles tu-
dósítások elő nem fordúltak.

Azt a' véghetetlen eleséget és egyéb hadi ké-
zületet, a' melly Spanyol ország felé a' Bayonnei
úton hordattatik leirni, leirni lehetetlen. Bayonné-
ben még a' templomok is mind e'féléllel vannak tölt-
ve. — A' Bayonnei Komendánshez pedig olyan pa-
rantsolat érkezett, hogy 60 ezer zsákot töltsen-
meg földel és tartson készen, hogy akár melly orá-
ban hafznokat lehessen venni. Az ilyen földel töl-
tött zsákoknak az erőfsegek ostromlásakor szokták
hafznokat venni, melyre nézve úgy lehet itélni,
hogy a' Frantzia armádia nem soká hozzá akar vala-
melly nevezetes Spanyol várnak ostromlásához fogni.

Az Insurgens Spanyol vezérekről, minthogy
az ő nevek mostanában, minden nap elő kezdett fo-
rogni, ezeket jegyzették fel, a' világgal való meg-

esmértétes' okáért, ugyantsak a' mingyár említett Párisi irók: — “

Costannos volt (úgy mond) közzülök az első, a' ki ellen a' zendülés elején leg hevesebben be-
széllettek; úgy látszik, hogy ő lázzaftotta-fel leg
előbb az Andaluziaiakat, vagy leg alább ő volt az
ő első vezérlőjök. Mi volt az előtt, nem tudják;
leg alább a' nevit a' főbb katona személyek laistro-
mában szemlélni az esztendőnek elején még nem le-
hetett. A' Madridiak sokat tartottak az ő katonai
talentomairól, noha felölle való vélekedésinek fun-
damentomát nem tudták megmondani. Mint látszik
a' Malagai Kormányozóval Marschal Redingel egy-
gyetértve dolgozott, a' ki önként-e' vagy kénfze-
rittetve, nem tudhatni, egész Regementjével egy-
gyütt az Insurgensek' részire állott. Ezek ketten
tsatáztak Düpont ellen, hanem a' velle való Kapitu-
látzióban talám tsak Castannos egyedül volt munkás.
Hány ezer emberből állhatott a' vezérlése alatt lévő
Insurgens seregek, ezt nem határozhatják-meg a'
feljebb említett tudósítók, azért, hogy mint magok
erősítik, nem akarják a' Spanyolok szájából leirni
azon mesét, hogy a' Spanyoloknak a' köpenyegek-
ből is egyegy katonát lehet tsinálni, vagy más szó-
val ezeknek a' köpenyegek is fel-ér egyegy katoná-
val. Hanem, hogy az ő vezérlése alatt Andalusia-
ban és Manchában tsatázott Insurgens sereg a' Dü-
pont seregénél számosabb volt, és hogy úgy szoll-
ván az egész Spanyol országot annak első szereptséje
vette leg inkább a' felzendülésre, mind ezeknek hi-
telt lehet adni. —

„Gen. Don Georgio de la Cuesta is tsak-
nem azon időben kezdett esméretesé lenni: hanem

Ő már az 1795-dik esztendőben Generál-Liötenánt volt; tsakhogy ezen esztendőnek elején nem volt szolgálatban. Marschal Befsieres által ő veretett-meg néhány versben; és úgy látszik, hogy a' vezérlése alatt lévő sereg mind eddig majd tsak tsupa feltüzesült paraszt lakosokból állott, a' kik a' verekedésből éppen olyan hirtelen kifáradtak, mint a' milyen tüzesen hozzá fogtak. Ő verekedett eleinten a' Palenciai környékeken: hanem a' Frantzia armádiának az Ebró mellé való visszajövedele után, tovább terjesztette a' serege' szárnyát Ó-Kastiliába.

„Leg kevesebb bizodalmokat láttattak a' Kastiliaiak eleinten helyheztetni Palafox vagy Palfox nevű vezérjekbe. Ő egy Arragoniai leg szélesebben kiágazott familiából való eredetű ember, a' melyre nézve könnyen véghez vitte azon tartománynak felköltését. Szolgált-e' az előtt valósággal, vagy nem, nem írják: a' neve több versben elő fordul a' katonai laistromokban, hanem sokféle vezetéki és keresztési külömbözéssel. Madridban eleinten sokaktól gyenge tehetségű és tapasztalatlan embernek tartott; azt is beszéllték felőlle, hogy a' több Insurgens Vezérekkel ellenkezne, hogy az Insurgens Juntát nem akarta volna megesmérni, melyből a' következett volna, hogy Arragonia magát ő alatta Respublikává változtatta volna, a' melly környülállásokról azonközben ilyen zürzavarok között még most valami bizonyost tudni lehetetlen. —

„Nagy bizodalommal vannak a' Spanyolok Generális Navaró eránt, a' ki 1793-ban már Feldmarschal volt. Hanem az alatta lévő Isurgens sereg még Julius végén nem volt rendbe szedettve. —

„A' Valenciai Insurgensok fő vezére felől még

semmi bizonyost nem lehetett hallani. A' hírek fze-
 rént azonközben Don Ventura Caró tartatik
 ezen sereg' fő vezérének lenni, a' ki már 1793-ban
 ditséretesen viselte volt mint Gen. Kapitány magát
 a' Frantzia seregek ellen. Ez a' sereg, akár ki lé-
 gyen egyéberánt a' vezére, azok ellen a' Frantzia
 tsapatok ellen viaskodik mostanában, a' mellyek a'
 Kataloniai vidékeken tanyáznak. “

Egy Lyoni Frantzia levélben így irtak Sept.
 29-kén. Düpont és Marescot Generálisokon kívül
 még 16 más Generálisokat és Stábtiszteket tettek-
 ki az Anglus hajók rész fzerént Toulonhoz rész fze-
 rént Marsiliához. A' Frantzia hajós sereg, mellyel
 Admirális Rosilly a' Trafalgari tengeri ütközettől
 fogva a' Kadixi kikötőhelyben tartózkodott, 's azt
 most az ellenség' kezében hagyni kéntelenített, áll
 7 Linea hajókból és 5 Fregátokból. Haza jöttek
 velle égygyütt az alatta szolgált főbb tengeri tisztek
 között is sokak. Düpont és Marescot mint hallik
 kifzállások után azonnal fogságra tétettek, az An-
 dalusiai Insurgens sereggel kötött Kapitulatzióért,
 minthogy ennek a' Kapitulatziónak lett az a' fzeren-
 tsétlenkövetkezése, hogy a' Frantzia armádia elébb
 Valenciát 's az után Madridot is oda hagyni kéntele-
 nített. Hadi Itélőszék fogja a' dolgot nem soká
 megvizsgálni.

Ezen tudósítónak erősitése fzerént a' Kadix-
 ban fogságra esett Frantzia hajós sereget nem az
 Anglusok hanem a' Spanyol Insurgensek vették gond-
 viselések alá — ha igaz. — Nem soká meg fogjuk
 tudni bizonyosabban.

Madridban és körülötte nagy számú armá-
 diát gyűjtöttek özfize az Insurgensek, a' melly rész

szerént régi Spanyol reguláris Regementekből, rész szerént pedig Andalusiai, Valenciái, és Uj-Kastilii, úgy nevezett tartományi, vagy Belső Oltalmazó Batalionokból áll. Egy része a' seregek előre kezdett nyomulni Uj-Kastiliának északi határai felé, olyan mozdulásokat tévén, mintha megtámadólag akarná a' Frantzia tanyák ellen fogni a' dolgot, a' melyre azt jegyzi-meg ez a' tudósító, hogy a' Frantzia seregek annak örvendeni fognak.

A' mi egy időtől fogva hallatott, hogy t. i. az az Insurgens Junta, a' melly a' Kormányozást eddig Sevillából folytatta, most már Madridban tartaná Középponti Országglófiók nevezet alatt a' maga tanátskozásait, valóság.

A' Gibraltari Anglus sereget, még egy más Anglus sereggel egyetemben, a' Madrid mellett fekvő Insurgens armádiához várták.

Generális Duhesm, azt erőfsíti ezen író, hogy még nem tsak benn volt Barcellonában, hanem a' főbb Frantzia armádiával való közösülésnek útját is megtartotta. — A' Josef Király fő hadi ízállása még ekkor Vittoriában volt, a' melly Spanyol országban a' Frantzia határoktól tí mértföldre esik.

Á n g l i a.

Azon Londoni tudósításban, melyből azt kiadta a' közelébb költ M. Kurir, hogy az Angliából Spanyol országba és Portugalliába már elküldetett 5 Osztály seregek 29 ezer és néhány száz emberekből, 's az ugyan oda minden órán még útnakindulólandók 60 ezerből állának, ilyen nevezetes megjegyzések fordulnak továbbá-elő: — Sok olyan úgy nevezett tartományi Regementek, mellyek tsak a' haza

belső oltalmazása végett vannak felállittatva, kérő levelekkel folyamodtak az Országglószékhez, hogy engedje-meg nékik is a' hajóra való ülést és Spanyol országba való elevezést. — Az Irlandiai Rom. Catholicus lakosok arra ajánlották magokat, hogy 60 ezer emberből álló sereget küldenek magok között a' Spanyolok' segittségire, ha azon rég sürgetettkéresekert megnyerhetik, hogy ők is azzal a' jussal és szabadsággal élhesenek, mellyel az ország' egyéb vallású lakosai élnek.

Mint már tudjuk, az Anglusok és Frantziák között való Kapitulatziót, a' melly szerezént ezek Frantzia országba haza küldettettek, Aug. 17, 19 és 21-ik napjain véres tsatázások előzték volt meg. Az utolsórol és fontosabbról ilyen tudósitást küldött volt még a' Kapitulatzió előtt Gen. Wellesley az Országglószékhez: — “

„A' fő hadi szállásról Vimeirából Aug. 21-kén. Szerentsém van jelenteni, hogy ma reggel az ellenség minket a' mi Vimeirai tanyánkban megtámadott. Ez a' Vimeira nevű falú egy völgyben fekszik, a' melyben Marceira nevű viz foly-le. A' falú megett napnyugotra és északra emelkedik-fel egy hegy, melynek napnyugoti tsuttsa a' tengerre nyúl-ki. Ugyan ezt napkeletre valami mély szakadás (nyílás) választja el bizonyos halmoktól, a' melyeken észak felől a' Lourinhai út Vimeira felé által jön. Gyalogjaink ezen tenger mellett lévő hegyen állottak hadi rendben, 8 ágyuval; a' linea jobb szárnyán Generálnáyor Hill, a' bal szárnyán Generálnáyor Fergason állott. Ez az utolsó által küldött az említett szakadason egy Bataliont a' túllévő halmokra. Jobbra fekszik egy a' többektől elvált halom;

erre állítottak Fane és Anstruther Generálmajorok a' Vadászokkal és egy Regementel, 's néhány 6 és 9 fontos ágyukkal. —

„Minthogy mi ezen tanyáinkat ilyen módon csak egy éjjelre foglaltuk volt el, tehát a' Lourintha felő menő magofs útra, a' melyről a' nevezett halomra ágyuzni lehet, csak egy strázsa csoportot állítottunk ki. Ezen halom körül nem lehet találni egy tsepp vizet. Lovasaink és tartalék ágyuink a' völgyben állottak azon halmok között, mellyeken a' gyalogság' lineája volt formáltatva. A' Gen. Fane lineájának szárnyait innen segítette és fedezte a' lovaság. —

„Az ellenség reggeli 8 órakor megmutatta magát; láttuk miként küldi számos lovasait t' Lourinthal úton bal szárnyunk ellen elő; melyhezképpest részünkről Gen. Ferguson azonnal által küldetett Brigadájával és 3 ágyuval a' szakadáson, hogy a' Lourinthal magofs útat, mellyen addig csak egy strázsa csoportunk állott, az ellenségnek oda érkezése előtt foglalja el. Hasonló tzéllal küldettek el azután elébb Gen. Nightingale a' Brigadájával és 3 ágyuval, 's utánn rendre Gen. Auckland és Bowes, mindenik a' maga Brigadájával. Mind ezek ilyen tsatázó rendet formáltak: Ferguson állott az elől menő lineában, Nightingale a' másodikban; Auckland és Bowes öszsze tsatólt csapatokban a' hátul menő sereget formálták. A' tsatázó rendnek jobb szárnya a' Vimeirához nyúló völgyhöz, a' bal szárnya pedig a' halmokat a' nagy hegytől elválasztó mély szakadáshoz támaszkodott. A' hegyen a' véllünk egyesülve lévő Portugallusok állottok, a' kiknek segítségére Gen. Crawford volt a' maga Brigadájával

kineveztetve. Gen. Hill a' hegy' közepén állapodott meg jó számú gyalogsággal, hogy mint a' szükség kívánni fogja, az első lineát segíthesse, 's tartalékul legyen. A' lovaság a' jobb szárnyára rendeltetett az első lineának. —

„Az ellenség néhány tsapatokban egész lineákra reá ütött a' halmokon. A' mi bal szárnyunk hathatósan vissza kergette őket bojonéttal; hasonlóképpen bánt velle a' jobb szárnyunk is: 's hófzás és véres verekedés után mindenütt megfutatván, magát rendetlenséggel vissza vonta. A' tsatázó mezőn sok holt és megsebesedett embert, tiszte 's köz katonát hagyott hátra. Fogságra is sokan estek. Elvettük 7 ágyuját. Igen számos lévén azonközben az ő lovasága, a' mi 20-dik számú Dragonos Regimentünkben, melly az ő kergetésére küldettett, sok kárt tett; elesett egyebek között ezen Dragonos csoportunk' vezére Oberstliótenánt Taylor is. —

„Az alatt a' Lourinha felé menő magos úton is reánk ütött az ellenség; itt is nagy számú lovasága volt, és a' Frantzia seregeknek szokott tüzezségével ütött seregeinkre. Hanem a' Ferguson Brigádája őket bátran fogadta, rendjít meg zavarta, 's őket üzőbe vette. Az alatt Gen. Nightingale is kiterjesztette lassan-lassan a' maga csoportjait, 's az első lineába belé állott, 's ugyan akkor Auckland, Bowes, és Crawford is elő nyomúltak. A' Ferguson Brigádája itt ismét elvett az ellenségtől 6 ágyutt, és sok embert rész szerént megölt rész szerént megsebesített. —

„Az ellenség az alatt azon iparkodott, hogy elvesztett ágyuit ismét vissza kaphassa, melyre néz-

ve azon Regementjeinket, mellyek a' völgyben, a' hol az ágyuk elvétettek, megállapodtak vala, ismét meg akarta támadni, hanem ezek a' hegyre felmenvén, annak tetején ismét lineát formáltak, és az ellenséggel szembe állottak, véle megverekedtek, őtet megfutamtatták, és neki sok kárt tettek. —

„Ezen ütközetben, a' hol a' Portugalliai egész Frantzia armádia a' maga vezérének Hertzeg Abrantesnek személyes vezérlése alatt verekedett; a' hol az ő ágyuzói és lovafsai, szamokra nézve a' miéinknél sokkal erősebbek voltak; 's a' hol végezetre az Anglus hadi lineának a' fele része alig részesülhetett a' verekedésből: vallott az ellenség illy tetemes kárt, 's elvesztette 13 ágyuját, 23 munitziós szekereit, véghetetlen munitzióját, egyebek között 20,000 kártátsnál többet. Benier nevű Generálisa sebet kapván fogságra esett. Sok más tisztjei és sok köz emberei elestek vagy megsebesedtek; sokak elfogattattak, etc. —“

„Arthur Wellesley.

Utol Irás: — „Ezen tudósításomnak megírása után esett értésemre, hogy egy Frantzia Generális, a' ki az ő Generálstábjok' (Thibaule nevű) vezérinek tartatik lenni, a' Statázó mezőn halva találtatott. —“

„Arthur Wellesley.

Az Anglus tengeri vezérek azt vévén észekbe, hogy a' mostani körülállások között igen nagy ellenséges hadi hajós sereg által való megtámadtatástól nem igen félhetnének: az végezte az ő Ministeriumjok, hogy egyszeriben 20 Linea hajót tagyen nyugodalomra, 's az eddig ezeken szolgált néhány ezer hajóslegényeket és tengeri katonákat, külömbkü,

lömb nevű apróbb hajókon, Briggeken, Korvettákon, Sloopokon, 's egyéb e'féleken való szolgálatra fordítsa.

Északi Európa.

Stockholm, Sept. 8-kán. Az itt kijövő Udvari Ujságban irattatik, hogy a' Király még mind a' maga armadiájánál tartozkodik Finnlandiában, és azt személyesen vezéreli. Nem is lehet tudni, mikor tér onnan vissza, sőt meg lehet, hogy a' jövő egész telet is ott fogja eltölteni. Az országglást itt elmenetelekor egy különös Tanácsra bízta ő Felsége, melynek tagjai között vannak nevezetesen, Gróf Wachmeister, Fersen, Ugglas, etc.

Stockholm városa arra ajánlotta magát, hogy 20 olyan laposs hajókat fog a' maga költségén kiállítani, és Stockholmi hajós legényekkel 's tengeri katonákkal megrakni, a' milyen hajókkal ezen közlekedés tengeröblökben a' tsatázás esni szokott. Ezen hajóknak kézzittetetesekhez már szorgalmatosan hozzá is fogtak.

Petersburgból: — Az itt kijövő Udvari Ujságban ismét újabb verekedésekről való tudósítás jött ki, melynek a' következőkben áll ezen Ujság szerént a' foglalata: — “

„Nystadt és Helsing között Augustus 30-kán délelőtti 11 órától fogva estvéli 7-ig verekedtek egymással a' Swéd és Orosz apró lapos hadi hajók. Mind a' két rész vitéz módon viselte magát, melynek a' lett a' következése, hogy a' Swédek azon helyekre ismét beállottak, a' honnét a' tsatázásra kiállottak volt, az Oroszok pedig magokat két óra távolságra vissza vonták, 's vasmatskáikat kihánván

megállapodtak, hanem azután Abóhoz eveztek-el, hogy megrogáltatott hajóikat megigazgassák. —

A' Swédek' vesztésit 10, a' magokét pedig 4 tsajkákra és 110 emberekre teszi az Orosz tudósítás. — Azt jegyzették meg ezen tsatában az Oroszok, hogy az itt jelen volt Swéd ágyustsajkák nem olyan tsinálatuak voltak légyen, mint az eddig valók.

Még, sem Cronstadtnak az Anglusok által való megtámadtatásáról, sem a' Chanykow vezérlése alatt lévő nagy Orosz hajós seregnek az Anglusok által hirleltető megverettetéséről, nintsen leg kifsebb emlékezet is ezen Petersburgi Udvari tudósításban.

A' Párisi Monitör ilyen kibetsátkozással irt egygyik ujjabb levelében a' Swédek és Oroszok között folyó hadakozásról: —

„A' Finnlandiából érkezett tudósítások egyenlően arra mutatnak, hogy a' Swédek mindent elkövetnek ezen tartomannyoknak visszszakaphatása végett, 's minthogy erejek által tzéljokat el nem érhetik, olyan eszközökhöz is hozzá nyulnak, mellyekkel a' pallérozott nemzetek között csak az Anglusok élhetnek. Hogy az Orosz vezért a' hátrálásra felindithassák, megrontás által is iparkodnak az Orosz armádia háta megett fellázzasztani a' Finnlandus népet. Igaz a', hogy Tavastehous körül és Careliában el is érték volt már ennyiben a' tzéljokat, hogy felzendentették volt a' lakosokat, de a' kiknek letsendesítettésekre az ujjabban érkezett Orosz fegyveres csoportok elégségesek voltak. —

„Gróf Buxhofden az Orosz fő vezér (e'képpen folytatja szavait a' Monitör) még mind Abóban van a' maga fő hadi szállásával, 's azon vékony nyereségek, mellyekkel a' Swédek ezen nyáron tsatáztak,

nem vehették az Oroszokat arra, hogy Finnlandiának ezen fő városát oda hagyják.

Elegyes Levelek.

Frankofurtum (a' Ménus mellett) Október 8-kán: — „A' Marschal Mortier armádiája most utazik a' Rénus mejjékin Strafszburg felé, a' honnan ez is Spanyol ország felé fog elsietni. Ez azért vezeti útját Strafsburgon által, minthogy meg van parantsolva, hogy azok az utak, a' mellyeken Napoleon Császár Paris felé visszfa megyen, a' lehetőségig ki-méltefsenek-meg a' katonaságtól.

„Azon számos fő emberek, a' kik Napoleon Császárt Erfurthba kísérték, onnan minden orán visszfa indulnak. A' Császár felől olyan hír van, hogy Oktob. 12-kén fog visszfa térni Paris felé. Az ő Visszfa indulását megelőző napon Erfurthból Weimárig fogja Sándor Császárt kísérni.

Sándor Császár Erfurthban Napoleonnál szokott minden nap ebédelni, a' kitől estve egygyütt theatromra mennek, theatrom után pedig munkához fogván, ejfélig szoktak egygyütt tanátskozni.

A' Frantzia armádiától Német országról egy Partikáriust vittek Frankofurtumon által jó őrizet alatt Paris felé. Miért bántják, még nem lehet tudni. Kétséggkívül roszszúl elegyítette az orvofságot.

A' Frantzia fegyveres seregek, a' mellyek Spanyol országhoz Párison mennek keresztül, nagy be-tsülettel fogadtatnak, és tsapatonként megvendégeltetnek a' Tivoli kertben. Valaki, a' ki ezen vendégeltetést látta, így írja azt le: — Bé érkezvén

a' csoport a' kerbe, sort formál két nagy sátorok között. Az evés ideje elkövetkezvén, a' katonaság rakásokra rakja tarisznyáit, 's azok körűl pyramisokat formál puskáiból. Onnan kitsi csoportokban az említett sátorok alatt lévő ofztalok mellé kommandiroztatik, a' melly asztalok e'képpen vannak megrakattatva hideg ételekkel: Minden 16 vagy 20 személyre fel van téve egy főtt sódor, egy sült berbéts-tzimer, egy sült pújka, és egy hófzfűkó formájú nagy pástétom borjúhússal. A' 4 tál közzé vannak két tangyérok helyheztetve szőlővel, baratzkal, és körtvével, kettő pedig tészta süteménnyel. Minden ember talál a' tangyérán $1\frac{1}{2}$ font kenyeret, és egy palatzk bort. Mindenkör 2000 ember' számára van felterítve, etc. Buzdító énekek is találatnak nyomtatásban az asztalokon, mellyeket kívánva elkapdosnak a' katonák. Énekesek is járkálnak az asztalok körül, katonai énekeket danólván nékiek. Asztalhoz ülven a' közkatonák, a' tisztek akkór egy nagy palotába mennek, a' melly hasonlóképpen a' két sátorok közzé van helyheztetve, és a' melyben számokra van felterítettve. A' tisztek asztalánál lévő minden poharelközfönéskör megfollalnak a' mozsárágyuk, mellyet a' katonák hallván arra ök is pohárhoz nyulnak. Mondják, hogy a' Tivoli kert tulajdonosa a' kertért napjában 1000 Frankot, és minden tiszte ebédjiért egy Lajos aranyot érő summát kap. Az asztal körül kötelentantzolók is szoktak lenni, 's nem tettzik a' katonának semmi inkább, mint mikor Madám Furioso a' kötelentlen ülve iszik a' nagy tábor egészségiért.

Tudományos Jelentés.

Illyen Titulusú új Munka jött ki most Bétsben, mellynek megjelenése legközelebb a' Szüléket és Nevelőket illeti:

„A' Tanítás Kezde te, vagy: A' kis Gyermekeket gyönyörködtetve oktató Képes Könyv, a' melly hasznavehető még azokra nézve is, a' kik olvasni nem tudnak. Ötven kifestett Rézmettzéssel.“

A' ki tudja, melly hathatós fogantatja van a' gyermek legelső oktatásának a' lélek minden tehetőségének legjobb móddal lehető kifejtőztetésére 's annál fogva annak fzemélyes kipallérozódására: az a' jelenvaló könyv Szerzője eránt hálaadással fog viseltetni ezen munkája kibotsátásáért, mellyben azt a' módot adja előnkbe, miként tarthassuk gyermekeinket őket gyönyörködtető módon és haszonnal foglalatofságba, azokat a' kitsényeket, a' kiket azt vélvén rólok, hogy még bennünket, ha oktatnánk, nem értenek, vagy dajkáikra bizunk, vagy önnön magokra hagyunk. — Ezen Munkának itt sem hasznairól, sem haszna-vétele módjáról szólani nem akarunk; útasítván kit kit az előtte lévő Elöljáró Beszéd megolvasására, a' mellyet senki, a' ki hasznát akarja venni, olvasatlan nem hagyhat. A' mi a' benne lévő Rajzolatokat 's azoknak megválogatásokat illeti; reményljük, hogy igyekezetünket mindenek a' kik a' dologhoz fundamentomosan értenek helybe fogják hagyni.

Meglehet a' Munkát szerezni Bétsben minden könyves boltokban, P o s o n b a n Schweiger és Majdinger, P e s t e n Kilián, Eggenberger, Hartleben és Kiss Könyvárosok boltjaiban. Az ára békötve két nyelven úgymint Magyarúl és Nemetül, úgyszinte Nemetül és Frantziáúl is 10 forint.